

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 18/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom, Námestie SNP 87/8, Zvolen, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-11C/29/2021 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-11C/29/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-11C/29/2021 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu

Bratislava I. Mestskému súdu žiada prikázať konať bez zbytočných prietáhov. Žiada finančné zadost'učinenie 5 000 eur.

2. S'ťažovateľka sa proti žalovanému štátu žalobou z mája 2021 domáha vyslovenia porušenia zákazu diskriminácie a náhrady nemajetkovej ujmy 5 000 eur. To odôvodnila tým, že hoci právna úprava neurčovala, akými dokladmi sa preukazuje zmena pohlavia, bola pre zmenu mena a rodného čísla donútená podstúpiť nechcený chirurgický zákrok. Okresný súd od októbra 2022 do marca 2023 doručoval stranám na vyjadrenie ich podania. Prvé pojednávanie nariadil na november 2025. To bolo pre dovolenku sudkyne a s'ťahovanie súdu odročené na neurčito. S'ťažovateľka preto podala s'ťažnosť na prietahy v konaní, ktorú podpredseda súdu vyhodnotil ako dôvodnú.

3. Podľa s'ťažovateľky nečinnosť súdu v konaní o jej žalobe trvá v súhrne takmer 4 roky, pričom k predĺženiu konania nijak neprispela. Priznanie finančného zadost'učinenia odôvodňuje pocitom právnej neistoty a stratou dôvery v efektívnu súdnu ochranu. Mestský súd uznal prietahy v konaní a predpokladá nariad'ovanie termínov pojednávanií od marca 2026.

II.

4. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre s'ťažovateľa (II. ÚS 32/02).

5. Antidiskriminačné spory patria do bežnej agendy všeobecných súdov. Vec s'ťažovateľky si vyžaduje len právne posúdenie, hoci pre civilný súd ojedinelých, no nesporných skutočností. S'ťažovateľka svojím správaním k celkovej dĺžke konania neprispela. Rozhodujúci bol postup mestského súdu, ktorý počas štyri roky a deväť mesiacov trvajúceho konania neuskutočnil ani jedno pojednávanie. Okrem jednoduchých doručovacích úkonov nevykonal žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty s'ťažovateľky. Preto postupom mestského súdu došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a obsahovo zhodného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Mestskému súdu bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané konať bez zbytočných prietáhov.

6. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušenia základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na postup súdu, správanie s'ťažovateľky, no najmä predmet a celkovú dĺžku konania jej bolo priznané finančné zadost'učinenie 3 000 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené.

7. Zistené porušenie ústavných práv s'ťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli právnym zastúpením a ktorých výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 396,50 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 15,86 eur) predstavuje 824,72 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu